

**A növekvő állami szerepvállalás és az azzal kapcsolatos
gyakorlati jogalkalmazási tapasztalatok a bányászatban**

Bevezetés

Az állam részben a COVID vírus által okozott negatív hatások kiküszöbölése, részben az építőipari nyers- és alapanyagok körében tapasztalható nyersanyaghiány enyhítésére közvetlen szerepvállalással, illetve közvetve, a piaci szereplők magatartási szabályainak meghatározásával jelentős mértékben beavatkozott a COVID első hullámától kezdődően.

Közvetlen beavatkozás eszközei:

- (i) bányászati jog átruházásával kapcsolatos elsőbbségi jog,
- (ii) bányabezárás kapcsán fennálló igénybejelentési jog,
- (iii) bányatelekkel lefedett ingatlanok feletti elővásárlási jog
- (iv) előkutatással kapcsolatos elsőbbségi jog
- (v) hasznosítási szerződés

Közvetett beavatkozás eszközei:

- (i) üzemszerű kitermelésre nyitva álló határidő lecsökkentése
- (ii) kiegészítő bányajáradék bevezetése
- (iii) szünetelési szabályok változása
- (iv) bányászat megkezdéséig fizetendő térítés, bányajáradék pótlás mértékének emelése
- (v) jogutódlás, üzletrész átruházás és eredeti tulajdonszerzési mód engedélykötelessé tétele
- (vi) ITM „vétójog”

A jelenlegi jogi környezet kialakulása

I. szakasz: 2020.V.25. – 2020.VI.17.

227/2020. (V. 25.) Korm. rendelet (az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása érdekében a magyarországi székhelyű gazdasági társaságok gazdasági célú védelméhez szükséges intézkedésekről

- vétójog intézményének megjelenése
- az EU-s szabályozási háttér (AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2019/452 RENDELETE)

228/2020. (V. 25.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet során egyes bányászati szabályok eltérő alkalmazásáról

- építőipari nyers- és alapanyagok kutatása csak előkutatás keretében (2. §)
- **előkutatással összefüggésben állami elsőbbségi jog**, 5 napos jogvesztő határidővel (10. §)
- **bányászati jog átruházása esetén állam javára szóló elsőbbségi jog**, 5 napos jogvesztő határidővel (7. §)
- **meghatározott bányászattal érintett ingatlanokra állam javára szóló elővásárlási jog**, határidőre a Ptk. rendelkezései irányadóak (megj.: szélesebb a tárgyi szabályozási kör, mint az építőipari nyers- és alapanyagok) (8. §)
- építőipari nyers- és alapanyag kitermelés befejezése esetén a **bányabezárásra vonatkozó** műszaki üzemi terv elbírálása során az államot megillető **igénybejelentési jog**, 5 napos jogvesztő határidővel (11. §)

II. szakasz: 2020.VI.17. – 2021.01.01.

2020. évi LVIII. törvény a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről

- a 227/2020. (V. 25.) Korm. rendeletben foglalt „vétójogot” törvényi szintre emelte
- építőipari nyers- és alapanyagok kutatása csak előkutatás keretében (171. §)
- ezzel összefüggésben államot megillető elsőbbségi jog, **20 napos** jogvesztő határidővel (179. §)
- bányászati jog átruházása esetén állam javára szóló elsőbbségi jog **20 napos** jogvesztő határidővel (176. §)
- állam javára szóló elővásárlási jog, határidőre a Ptk. rendelkezései irányadóak (megj.: szélesebb a tárgyi szabályozási kör, mint az építőipari nyers- és alapanyagok) (177. §)
- építőipari nyers- és alapanyag kitermelés befejezése esetén a bányabezárásra vonatkozó műszaki üzemi terv elbírálása során az államot megillető igénybejelentési jog, **20 napos** jogvesztő határidővel (180. §)

289/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet a magyarországi székhelyű gazdasági társaságok gazdasági célú védelméhez szükséges tevékenységi körök meghatározásáról

- Az 1. melléklet tartalmazza azon tevékenységi köröket, amelyek alapján a magyarországi székhelyű gazdasági társaság stratégiai jelentőségű ágazatba tartozik:

o Kritikus jelentőségű nyersanyag:

- Szénbányászat
- Kőolaj-, földgázkitermelés
- Fémtartalmú érc bányászata
- Egyéb bányászat
- Bányászati szolgáltatás

III. szakasz: 2021.01.01. – 2021.VII.08.

2020. évi CLXI. törvény a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény módosításáról

- előkutatás intézményének rendes jogrendbe (Bt. 4. §) emelése (3. §)
- előkutatás adatai felhasználásával készletszámítási jelentés alapján bányatelek fektetés (Bt. 26/A §) kérhető (4. §)
- építőipari nyers- és alapanyagok bányászatára nyitva álló határidő 2 + 2 évre (26/A. §) rövidült (4. §)
- **bányatelek kérelemre vagy hivatalból történő törlése esetén állami igénybejelentési jog a bányászati jogra, határidőre vonatkozó szabály nélkül (Bt. 26/B. §) (5. §)**
- **új szünetelési szabályok bevezetése** építőipari nyers- és alapanyagok esetében (ún. 48 hónapos szabály Bt. 30. §) (6.§)
- állami elővásárlási jog a 2020. évi LVIII. törvényben meghatározott ásványi nyersanyagokra (48. §), határidőre továbbra is a Ptk. szabályai az irányadóak (9. §)

706/2020. (XII. 30.) Korm. rendelet egyes bányászati tárgyú kormányrendeletek módosításáról

- előkutatással kapcsolatos részletszabályok (Bt. Vhr. 1.§) (1 §)
- bányászati jog átruházása esetén irányadó állami elsőbbségi jog eredeti részletszabályai, **20 napos** jogvesztő határidővel, bírósági jogérvényesítés lehetőségével (Bt. Vhr. 3. §) (2.§)
- előkutatás esetén az államot megillető elsőbbségi jog, változatlan 20 napos jogvesztő határidővel és a további bejelentések függőben tartása az állami igény elbírálásáig (Bt. Vhr. 6. §) (4. §)
- a bányatelek törlése esetén az államot megillető igénybejelentési jogra vonatkozó **20 napos** jogvesztő határidő és egyéb részletszabályok (megalapozó információk) bevezetése (Bt. Vhr. 12. §) (7. §)
- **üzemszerű kitermelés megkezdéséig fizetendő éves térítés mérték exponenciális növekedési szabályainak** a bevezetése (Bt. Vhr. 12/A. §) (8. §)
- bányabezárás esetén az államot megillető igénybejelentési jog a 2020. évi LVIII. tv. szerinti tartalommal, **bírósági igényérvényesítésre vonatkozó rendelkezések bevezetésével** (Bt. Vhr. 26. §) (10. §)

78/2021. (II. 19.) Korm. rendelet a nemzetgazdaság működőképességének megőrzése céljából a nyersanyag-ellátás veszélyhelyzet időszakában történő megfelelő biztosítása érdekében a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény és kapcsolódó kormányrendeletek, valamint a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek eltérő alkalmazásáról

- bányatelek egyesítése és megosztása esetén könnyített előírások (környezetvédelmi engedély, bevont szakhatóságok, vizsgál szakkérdések) (1. §)
- **hasznosítási szerződés** jogintézménye (2. §)
- külfejtéses bányászat (agyag, homok, kavics) esetén időleges más célú hasznosítás engedélyezhetősége (4. §)
- új kivételek a termőföldvédelmi szabályok alkalmazása során (beruházási célterület), kiegyenlítő intézkedés lehetősége (5. §)

2021. évi LXVIII. törvény egyes energetikai és közszolgáltatási tárgyú törvények módosításáról

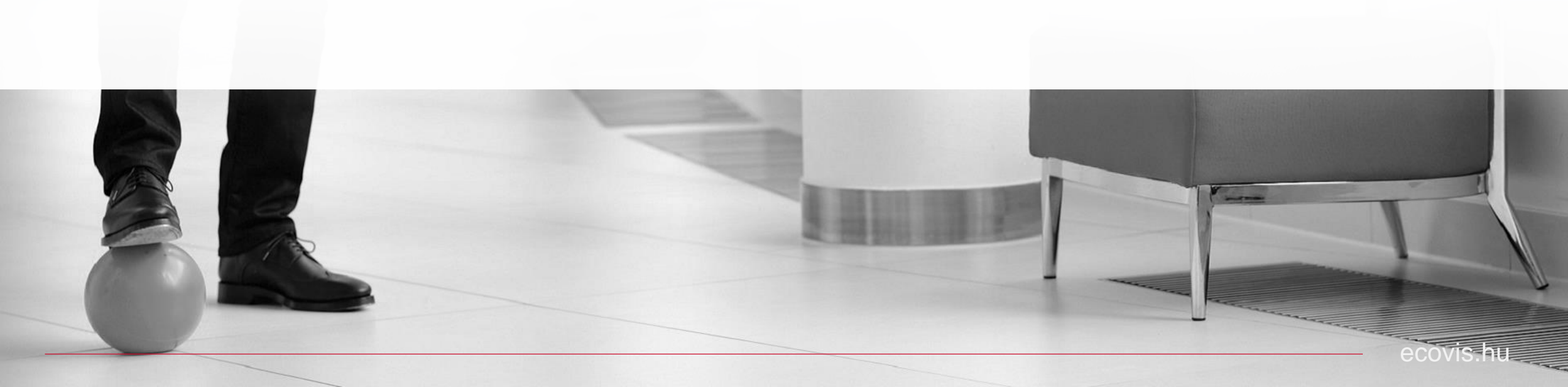
- hatósági jóváhagyáshoz kötötté vált (Bt. 6. §) (i) a bányászati joggal rendelkező gazdálkodó szervezetek jogutódlása, (ii) a bányászati joggal rendelkező gazdasági társaságok tulajdonrészének visszterhes és ingyenes átruházása, valamint (iii) a bányászati jog eredeti szerzőmód (pl. árverés) keretében történő megszerzése (1. §)

189/2021. (IV. 21.) Korm. rendelet (az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása érdekében a magyarországi székhelyű gazdasági társaságok gazdasági célú védelméhez szükséges intézkedések veszélyhelyzetben történő eltérő alkalmazásáról

- 2021. IV.22-től a bejelentési kötelezettséget meghosszabbítja 2021. XII.31-ig

IV. szakasz: 2021.VII.08 - napjainkig

404/2021. (VII. 8.) Korm. rendelet a gazdaság újraindítása érdekében fizetendő kiegészítő bányajáradékról

- **90%-os kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettség** bevezetése (együttes feltételei: bányajáradék fizetésére Bt. 20. § (2) a) vagy b) pontjai alapján kötelezett + kőfejtés, gipsz, kréta bányászata, kavics-, homok-, agyagbányászat + 2019. évi nettó árbevétele min. 3 Mrd)

405/2021. (VII. 8.) Korm. rendelet a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény eltérő alkalmazásáról

- az üzemszerű kitermelést még el nem ért, kitermelési MÜT-vel rendelkező bányavállalkozások kötelezése (1 éven belül 50%)
- az üzemszerű kitermelést még el nem ért, kitermelési MÜT-vel még nem rendelkező bányavállalkozások kötelezése (1 éven belül 100%)
- **a fenti előírások megsértésének következménye a bányászati jog törlése, MNV Zrt. kijelölése**
- üzemszerű kitermelést folytató vállalkozások kötelezése a kitermelési volumen fenntartására (megelőző fél év szerinti havi átlag), csökkentés csak engedéllyel
- új jogosult 1 éven belül köteles megkezdeni az üzemszerű kitermelést

T.17439 törvényjavaslat az egyes energetikai és közlekedési tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról

- előkutatás esetén az államot illető elsőbbségi jog gyakorlására 35 napos határidő (Bt. 4. § (9) bek.) bevezetése (3. §)
- bányászati jog átruházása esetén az államot megillető elsőbbségi jog Bt. Vhr-ből **Bt-be emelése (Bt. 6. §), 35 napos jogvesztő határidővel** (5. §)
- bányabezárás esetén az államot megillető igénybejelentési jog Bt. Vhr-ből **Bt-be emelése (Bt. 42. §), 35 napos** jogvesztő határidővel (17. §)
- a bányászattal érintett ingatlanok kapcsán az államot megillető elővásárlási jog gyakorlására nyitva álló, jogvesztő határidő (**35 napos**) meghatározása (Bt. 48. §) (19. §)

Köszönjük megtisztelő figyelmüket!
Jó szerencsét!

